سرتقى دستەر مينيسترلىگىمىز:

قازاقستان زۇڭتۇڭنىڭ شينجياڭغا سايات ماسەلە جوننده‌گى وبيەكتيۋتى، ئادىل ەمەۋرىنىن بارىنشا القايمىز

شينجاڭ اگەنتتىگىنىڭ 12 - ايدىك 10 - كۇنى بەيجىڭنەن بەرگەن حابارى (ئەتلشى ژەن شين). سرتقى دستەر مينيسترلىگىنىڭ ماەلىمدەمەشسى جۇما چۇنيىك 12 - ايدىك 10 - كۇنى جۇڭگو جاقتىڭ قازاقستان زۇڭتۇڭى توقايەۋتىڭ شينجياڭغا سايات ماسەلە جوننەدەگى وبيەكتيۋتى، ئادىل ەمەۋرىنىن بارىنشا القايتىندىعىن ئېلىپدردى.

سول كۇنگى داعدىلى تەلشىلەردى قابىلداۋ ماجلىسىندە، ئېىر ئەتلشى بىلاي دەپ سۇرادى: 12 - ايدىك 4 - كۇنى، قازاقستان زۇڭتۇڭى توقايەۋ گەرمانياغا ساپارلاي بارۋ قارسىڭىندا گەرمانيا اقپارات قۇرالدارىنا سۇحبات بەرگەندە، شينجياڭغا سايات ماسەلە جوننده مىنالاردى ئېلىپدردى: شينجياڭدا جاساپ جاتقاندار جۇڭگو ازاماتتارى، كەيىر حالقارالىق ادامدىق ۇقىق ۇيىمدارىنىڭ ازىرلەگەن ينفورماتسيالارى شىندىققا جاناسپايدى، قازاقتارعا سايات ماسەلەلەر جوننده قاساقانا كوتەرگەن دابىراسى. قازاقستان جاق مۇنىڭ وڭىرلىك سياسيدىك ئېىر بولىگى ەكەندىگىنە قانىق، سەبەبى جۇڭگو مەن امەريكا ساۋدا قاقتىعىسىندا ئوزارا شامىرقاندى، الايدا قازاقستان ايتىلمىس "جۇڭگوعا قارسى الەمدىك بىرلىكساپ"تىڭ ئېىر بولىگى بولماۋى ئېتىس. شينجياڭنىڭ قۇرعانى قايتالاي تاربيەلەۋ مەكتەبى، "جۇڭگو بارلىق قازاقتاردى 'جازا لاگەرى' نە ايداپ اپاردى" دەگەن ايتىلىم دا شىندىققا جاناسپايدى. جۇڭگوداعى قازاقتار، ەڭ اۋەلى، جۇڭگو ازاماتتارى، شينجياڭدا تۇىلعان دستەر جۇڭگونىڭ دشكى ئېسى. حالقارالىق زاڭعا جانە قازاقستان - جۇڭگو ەكى ەلدىڭ كەلىسىمنە ساي، قازاقستان جاقتىڭ جۇڭگونىڭ دشكى دسنە كىلىگۋ ۇقىعى جوق، سوندداي - اق جۇڭگو دا قازاقستان جاقتىڭ دشكى دسنە كىلىككەنى جوق. جۇڭگو قازاقستان زۇڭتۇڭنىڭ جوعارىداعى ەمەۋرىننە قاندداي باعا بەرەدى؟

حۋا چۇنيىك بىلاي دەدى: جۇڭگو جاق توقايەۋ زۇڭتۇڭنىڭ وبيەكتيۋتى، ئادىل ەمەۋرىننىن بارىنشا القايدى. جۇڭگو مەن قازاقستان تاتۋ كورشى جانە ماڭگىلىك جاقتى ستراتەگيالىق سەرىكتەر. توقايەۋ زۇڭتۇڭنىڭ بيىل 9 - ايدا جۇڭگوداعى ساپارىنىڭ تابىسى مول بولدى، ەكى ەل باسشىلارى جۇڭگو مەن قازاقستاننىڭ ئوزارا قولداۋدى كۇشەيتىپ، "ئېىر بەلدەۋ، ئېىر جول"دى بىرگە قۇرۋ سەلبەستىگىن تەرەڭدەتىپ، بىرگە دامۇدى جانە گۇلدەنۋدى جۇزەگە اسىرۋعا كۇش سالۋى كەرەكتىگىن قايتالاي دارىپتەدى. توقايەۋ زۇڭتۇڭنىڭ شينجياڭغا سايات ماسەلە جوننده جوعارىداعىداي ەمەۋرىن ئېلىدىرۋى ەكى ەلدىڭ ئداستۇرلى دوستىعى مەن جوعارى دەڭگەيلى سەنىمدىلىگىن ايگىلەپ قالماستان، ئىشنارا ەلدەردىڭ جالعان سوزدەرىنە دە پارمەندى تويتارىس جاسادى.

حۋا چۇنيىك بىلاي دەدى: اقيقات قاشاندا ادامنىڭ كوڭىلىندە، جۇڭگو ۇكىمەتىنىڭ شينجياڭدى جوڭگە سالۋ ساياساتى حالقارالىق قوعامنىڭ جاپپاي بەلسەندى باعاسىنا يە بولدى. ئىشنارا ەلدەردىڭ شينجياڭغا سايات ماسەلەدەن پايدالانىپ پالە شعارۋى بۇكىلدەي شىندىققا قايشى، حالقارالىق قوعامنىڭ نەگىزگى اعىمدىق حالق راينا بۇكىلدەي قايشى، مۇنداي سۇرقيا قاسكۇنەمدىك دسكە اسپايدى.

شەتەلدەگى قايراتكەرلەر امەريكا پارلامەنتى قاۋىم پالاتاسىنىڭ شينجياڭغا سايات "زاڭ جوبا"نى ماقۇلداۋىن جازعاردى

شينجاڭ اگەنتتىگىنىڭ 12 - ايدىك 10 - كۇنى بەيجىڭنەن بەرگەن حابارى. امەريكا پارلامەنتى قاۋىم پالاتاسى جۇڭگو جاقتىڭ كۇشتى قارسىلىعىنا قارامايى "2019 - جىل ۇيعۇر ادامدىق ۇقىقتارى سايات زاڭ جوبا"سىن ماقۇلدادى، كوپتەگەن ەلدەردىڭ قايراتكەرلەرى، سوندداي - اق شەتەلدەگى حۋاچياۋ، حۋارىندار "امەريكا ادامدىق ۇقىقتى سىلتاۋ ەتپ، جۇڭگونىڭ دشكى دسنە دورەكىلىكپەن كىلىگپ، حالقارالىق زاڭ مەن حالقارالىق قاتىناستىڭ نەگىزگى ولشەمىن اۋىر ايىاق استى ەتتى، بۇل كوپە - كورنەۋ زورەكەرلىك ارەكەت" دەپ قارادى.

امەريكا سان فرانسيسكو جۇڭحۋا اۋىلداستار باس قوعامنىڭ بۇرىنعى باس جوراسى حۋاڭ چۋۋىن بىلاي دەدى: امەريكانىڭ بۇل ارەكەتى جۇڭگونىڭ دشكى دسنە دورەكىلىكپەن كىلىككەندىك. جۇڭگو ۇكىمەتىنىڭ شينجياڭدا قولدانعان ۇشقارىلىققا، بولشەكتەۋشىلىككە جانە لاكەستىككە سوققى بەرۋ ارەكەتىنىڭ ماقساتى ـــ حالقتىڭ باس امانداعى مەن مال - مۇلىك حاۋىپسىزدىگىن قامتاماسىز ەتپ، تىنىش ئومىر، شات - شادىمان تىرشىلىك كەشىرەتىن تۇرمىستىق ورتا جاراتۋ. شينجياڭدا جۇىرداعى بىرنەشە جىلدا زورلىقتى كۇش، لاڭكەستىك وقيعاسى تۇىلمادى، بۇل جۇڭگونىڭ شينجياڭدى جوڭگە سالۋ ساياساتىنىڭ ئونمدى ەكەندىگىن تۇسىندىرەدى.

تايلاند جىڭدا باسقارۋ شۇەيۋانى باستىعىنىڭ كومەكشىسى، شيانلو پاراسات قويماسىنىڭ ئتوراعاسى حۇك فىك بىلاي دەدى: امەريكا ادامدىق ۇقىق شوقپارىن بەتالدى قولدانىپ، ئوز ەلىنىڭ قۇن جۇيەسىن باسقا ەلدەرگە زورلاپ تاڭىپ، حالقارالىق زاڭ ەرەجەنى ەلەمەي، باسقا ەلدىڭ يەلىك ۇقىعىنا قۇرمەت ەتپەي، ادامدىق ۇقىقتى سىلتاۋ ەتپ باسقا ەلدىڭ دسنە كىلىكتى، بۇل يەمپەريالدىق زورەكەرلىك ستيل. باتىستىڭ كەيبىر اقپارات قۇرالدارى اقپارات قىزمەتكەرلەرىنىڭ دەربەس تەكسەرۋ جۇرگىزەتىن كاسىپتىك ولشەمىنەن جۇرداي بولدى، جۇڭگوعا كۇيە جاققان كوپتەگەن اقپارات قۇرالدارىنىڭ تىلشىلەرى جۇڭگوعا بارىپ تا كورمەگەن.

اۋستراليا بۇكىل اۋستراليا جۇڭگونىڭ بەيبىت بىرلىككە كەلۋدى جەبەۋ تۇڭمىڭحۇي ۇيىمىنىڭ باستىعى چيان چيگو مىنالاردى ئېلىپدردى: شينجياڭغا سايات ماسەلە مۇلدە ۇلت، ئدىن، ادامدىق ۇقىق ماسەلەسى ەمەس، قايتا زورلىقتى كۇش، لاڭكەستىككە قارسى تۇرۋ جانە بولشەكتەۋشىلىككە قارسى تۇرۋ ماسەلەسى. شينجياڭنىڭ دستەرى بۇكىلدەي جۇڭگونىڭ دشكى ئېسى، ەشقاندداي سىرتقى ەلدىڭ كىلىگۋىنە جول بەرىلمەيدى. امەريكا جاقتىڭ جوعاردا ايتىلعان زاڭ جوباسىن ماقۇلداپ، جۇڭگو جاقتىڭ لاڭكەستىككە قارسى تۇرۋ جانە ۇشقارىلىقتى الاستاۋ شارالارىنا قاساقانا كۇيە جاعۋى ونىڭ لاڭكەستىككە قارسى تۇرۋ ماسەلەسىنە قوس ولشەم قولدانعاندىعىن، نيەتىنىڭ ارام ەكەندىگىن پاش ەتتى.

جاڭا زەلاندياداعى جۇڭگو بەيىت بىرلىككە كەلۋدى جەبەۋ قوعامنىڭ باستىعى، جاڭا زەلاندىيا حۋارىن قوعامدىق ۇيىمدار بىرلەستىگىنىڭ باستىعى حۋاڭ ۇيجاڭ قاتارلى جاڭا زەلاندياداعى حۋاچياۋلار باسشىلارى بىلاي دەپ قارادى: بۇل زاڭ جوبا شينجياڭنىڭ ادامدىق ۇقىق جاعداين جانە جۇڭگو ۇكىمەتىنىڭ شينجياڭدى جوڭگە سالۋ ساياساتىن بۇرماپ، كۇيە جاعىپ جانە قيىنسىز جازعىرىپ، جۇڭگونىڭ دشكى دسنە دورەكىلىكپەن كىلىگۋى حۋاچياۋلاردى، حۋارىنداردى قاتتى كەكتەندىردى. شەتەلدەگى حۋاچياۋلار، حۋارىندار جۇڭگو ۇكىمەتىنىڭ مەملەكەتتىك يەلىك ۇقىعىن، حاۋىپسىزدىگىن جانە داۋ مۇددەسىن قورعاۋىن باتىل قولدايدى.

بەلگيا سايبايسى جۇڭگو - ەۋروپا ساۋدا دستەرى اقىل - كەڭەس بەرۋ سەرىكتەستىگىنىڭ باسالقاسى فرەدەريك بالدان بىلاي دەپ قارادى: امەريكا سويقان تۇدىرۋ ارقىلى جۇڭگونى شاۋجايلاۋدى كۇشەيتپەك بولىپ كەلەدى. جۇرت جۇڭگو كوممۇنيستىك پارتياسىنىڭ باسشىلىعندا، شينجياڭدا قوعام ورنىقتىلعىنىڭ جۇزەگە اسقاندىعىن، ەكونوميكا دامعاندىعىن جانە حالق تۇرمىسىنىڭ جاقسارعاندىعىن انىق كوردى.

برازيليا برازيليا - جۇڭگو ونەركاسىپ - ساۋدا باس قوعامنىڭ اعا زەرتتەۋشىسى يسابەل كاۋالە مناىلاردى ئېلىپدردى: امەريكانىڭ باسقا ەلدەردىڭ دستەرىنە قول سۇعۋى قازىر جاڭالىق ەمەس، ايتىلمىس ادامدىق ۇقىق ماسەلەسى تەك قانا سىلتاۋ، ئىس جۇزىندەگى نيەتى ئوزىنىڭ دۇنيە جۇزىندەگى زورەكەرلىگىن قورعاۋ. شينجياڭ جۇڭگونىڭ دشكى ئېسى، امەريكانىڭ قىستىرىلاتىن ئجونى جوق.

وڭتۇستىك افريكا جينشان داشۇەسىنىڭ پروفەسسورى ياني روسسەو بىلاي دەدى: امەريكا قاتارلى باتىس ەلدەرى ادامدىق ۇقىق ماسەلەسىندە قوس ولشەم جۇرگىزىپ وتىر. امەريكا ۇنەمى ئوزىن "ادامدىق ۇقىقتىڭ قورعاۋشىسىمىن" دەپ كۇپىپ، باسقا ەلدەردىڭ دشكى دسنە كىلىگەدى.

تۇنيستىڭ حالقارالىق ماسەلەلەر مامانى جاسمي جۇما بىلاي دەپ قارادى: امەريكا قاتارلى باتىس ەلدەرىنىڭ ادامدىق ۇقىقتى سىلتاۋ ەتپ باسقا ەلدەردىڭ دشكى دسنە كىلىگۋى كانىگى ئتاسىل، كوپتەگەن اراب ەملەكەتتەرى دە وسىندداي دسكە جولىقان. شينجياڭغا سايات ماسەلە جۇڭگونىڭ دشكى ئېسى، امەريكانىڭ كوپتەگەن پارلامەنت مۇشەسى شينجياڭغا بارىپ كورمەگەن، شينجياڭنىڭ جاعداين دا بىلمەيدى، تەك قانا سايات فاكتور سەبەبىنەن شينجياڭغا سايات زاڭ جوبانى ماقۇلداپ وتىر.

سريلانكا پاراسات قويماسى جول نزدەۋشى قور قوعامنىڭ نسان مەڭگەرۋشىسى، بۇرىنعى تەڭىز ارمياسى سىلىڭى جايانات كلۋمبارگ بيىل 9 - ايدا شينجياڭغا ساپارلاي كەلگەن. ول شينجياڭنىڭ وتەتنىش، وندىعى ادامدارىنىڭ تۇرمىسىنىڭ باقتىتى ەكەندىگىن كورگەندىگىن، شەتەلدەردىڭ شينجياڭغا سايات ماسەلەگە كىلىگۋگە ۇرىنباۋىن ايتتى.

(قاتىناسقان تىلشىلەر: **جوۋ شيڭجۋ، ۋاڭ جين، رەن چيان، چەن يۇي، يە زايچي، فان گۋپىڭ، لۋ حۋايچيان، جاۋ شي، حۋاڭ ليڭ، تاڭ لۋ**)

شينجياڭنىڭ علىم سالاسىنداعىلار:

"زاڭ جوبا" شىندىقپەن ساناسپادى، "شينجياڭ ارقىلى جۇڭگونى شاۋجايلاۋ" قاسكۇنەمدىگى، ئسوز جوق، جەڭىلىسپەن تىنادى

□ شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ ئتىلشىسى **ما كاي**

جۇىقتا، امەريكا پارلامەنتى قاۋىم پالاتاسى ايتىلمىس "2019 - جىل ۇيعۇر ادامدىق ۇقىقتارى ساياسات زاڭ جوبا"سىن ماقۇلداپ، شينجياڭنىڭ ادامدىق ۇقىق جاعدايىنا قاساقانا جالا جاۋىپ، جۇڭگونىڭ ۇشقارىلىقتى الاستاۋ جانە لاڭكەستىككە سوققى بەرۋ قۇلشىنىستارىنا ورشەلەنە كۇيە جاعىپ، جۇڭگو ۇكىمەتىنىڭ شينجياڭدى جوڭگە سالۋ ساياساتىنا سۇرقيالىقپەن شابۋىل جاساپ، حالقارالىق زاڭ مەن حالقارالىق قاتىناستىڭ نەگىزگى ولشەمىنە اۋىر قايشىلىق جاساپ، جۇڭگونىڭ دشكى دسنە اۋىر دارەجەدە كىلىكتى. شينجياڭنىڭ علىم سالاسىنداعى قايراتكەرلەر جابال بۇعان توتەنشە كەكتەنەتىندىكتەرىن ئارى امەريكا جاقتى قاتاڭ ايىپتايتىندىقتارىن، شينجياڭنىڭ جاراسىمدى دا ورنىقتى كەلەلى جاعدايىن بۇلدىرۋگە، ئار ۇلت حالقىنىڭ باقتىتى تۇرمىسىن بۇلدىرۋگە، جۇڭگونىڭ دامىپ، زورايۋىن شاۋجايلاۋعا ۇرىنعان ئارقاندداي قاسكۇنەمدىكتىڭ تۇڭەلدەي، ئسوز جوق، جەڭىلىسپەن تىناتىندىعىن ايتتى.

"زاڭ جوبا"سى شىندىقپەن ساناسپادى، تاربيەلەۋ-باۋلۋ قىزمەتى ئار ۇلت حالقىنىڭ ئتۇبىرلى مۇددەسىنە ۇيلەسەدى

"وسى وتىرىك - وسەكتىڭ ۇستىنە قۇرىلعان 'زاڭ جوبا'سى سىرتى جالتىراعان ادامدىق ۇقىق تونىن كىيگەن، ونىڭ دشىنە امەريكانىڭ شينجياڭدى بىلقتىرىپ، جۇڭگونىڭ دامۇىن شاۋجايلاۋ ارام نيەتى جاسىرىنعان". شينجياڭ داشۇەسى ماركسيزم شۇەيۋانى پارتكومىنىڭ ورىنباسار شۇجيى، شۇەيۋان باستىعى زۇلايات سمايىل بىلاي دەدى: شينجياڭنىڭ زاڭ بوينشا كاسىپتىك شەبەرلىككە تاربيەلەۋ-باۋلۋ قىزمەتىن ورىستەتۋى حالقارالىق قوعامنىڭ لاڭكەستىككە قارسى تۇرۋ جانە ۇشقارىلىقتى الاستاۋ پرينسيپتەرى مەن ۇستانىمدارىن ايگىلەدى ئارى تاربيەلەنۋشىلەردىڭ مادەنيەت، ئبىلىم ورەسىن جوعارىلاتىپ، ەڭبەك شەبەرلىگىن يگەرىپ، جۇمىستانۋمەن كىرىستەرىن ارتتىرۋىن جەبەۋگە كومەكتەستى.

"مەن كەزىندە قاشقار، حوتان ايماقتارىنىڭ كاسىپتىك شەبەرلىككە تاربيەلەۋ - باۋلۋ ورتالعىنا بارىپ، تەكسەرۋ - زەرتتەۋ جۇرگىزدىم، تاربيەلەنۋشىلەرمەن اڭگىمەلەسۋ بارىسىندا مەكتەپتىڭ دشىنەن ەركىن دە جالىندى بەينەنى سەزىندىم". زۇلايات سمايىل بىلاي دەدى: كوپ ساندى تاربيەلەنۋشىلەردىڭ ئدىنى ۇشقارى يدەيانىڭ سنالاپ كىرۋىن تەجەۋ قابىلەتى كۇشەيىپ، قولدانىلمالى شەبەرلىك يگەرىپ، جۇمىستانۋ قابىلەتى جوعارىلادى، باسىم كوپ ساندى تاربيەلەنۋشىلەر وقۋ تاۋسقان سوڭ، كاسىپورىندا جۇمىستاندى نەمەسە دەربەس شارۋاشىلىق قۇردى، تاعى بىرەۋلەرى ورتا دارەجەلى كاسىپتىك مەكتەپتەرگە، جوعارى دارەجەلى كاسىپتىك مەكتەپتەرگە بارىپ ئبىلىمىن ۇزدىكسىز تەرەڭدەتتى.

"امەريكانىڭ وسى 'زاڭ جوبا' سىن جاساپ، كاسىپتىك شەبەرلىككە تاربيەلەۋ - باۋلۋ ورتالعىنا شابۋىلداپ، كۇيە جاعۋى ولاردىڭ شينجياڭ حالقىنىڭ جاقسى بولعانىن كورە الماعاندىقتارىنان بولىپ وتىر". شينجياڭ قوعامدىق عىلىمدار اكادەمياسى تاريح زەرتتەۋ ينستيتۇتىنىڭ ورىنباسار باستىعى، تەتە اعا زەرتتەۋشى ماحمۇت ابدۋالي: شىندىق بۇلارتىپايدى، شينجياڭنىڭ كاسىپتىك شەبەرلىككە تاربيەلەۋ - باۋلۋ قىزمەتى ئار ۇلت حالقىنىڭ ئتۇبىرلى مۇددەسىنە ۇيلەسەدى، - دەدى.

بيىل 10 - ايدا، ماحمۇت ابدۋالي قاشقار، حوتان سياقتى جەرلەردە قوعامدىق تەكسەرۋ جۇرگىزدى، ابدۇقيۇم اتتى قىستاق تۇرعىنى وعان تەرەڭ اسەر قالدىردى. ابدۇقيۇمنىڭ ئۇيى حوتان ايماعى قاراقاش اۋدانىنىڭ پۇرچاقچى اۋىلىندا، ول كاسىپتىك شەبەرلىككە تاربيەلەۋ - باۋلۋ ورتالعىنان وقۋ تاۋسقان سوڭ، اۋىلدىق كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ كەڭەسىنىڭ كومەگىندە شاعىن كىىم - كەشەك فابريكاسىن اشتى. فابريكاداعى قىزمەتكەرلەر كاسىپتىك شەبەرلىككە تاربيەلەۋ - باۋلۋ - ەلدىڭ تاربيەلەۋ - باۋلۋ قىزمەتى ئار ۇلت حالقىنىڭ ئتۇبىرلى مۇددەسىنە ۇيلەسەدى، - دەدى.

"ماحمۇت ابدۋالي قاشقار، حوتان سياقتى جەرلەردە قوعامدىق تەكسەرۋ جۇرگىزدى، ابدۇقيۇم اتتى قىستاق تۇرعىنى وعان تەرەڭ اسەر قالدىردى. ابدۇقيۇمنىڭ ئۇيى حوتان ايماعى قاراقاش اۋدانىنىڭ پۇرچاقچى اۋىلىندا، ول كاسىپتىك شەبەرلىككە تاربيەلەۋ - باۋلۋ ورتالعىنان وقۋ تاۋسقان سوڭ، اۋىلدىق كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ كەڭەسىنىڭ كومەگىندە شاعىن كىىم - كەشەك فابريكاسىن اشتى. فابريكاداعى قىزمەتكەرلەر كاسىپتىك شەبەرلىككە تاربيەلەۋ - باۋلۋ - ەلدىڭ تاربيەلەۋ - باۋلۋ قىزمەتى ئار ۇلت حالقىنىڭ ئتۇبىرلى مۇددەسىنە ۇيلەسەدى، - دەدى.

بيىل 10 - ايدا، ماحمۇت ابدۋالي قاشقار، حوتان سياقتى جەرلەردە قوعامدىق تەكسەرۋ جۇرگىزدى، ابدۇقيۇم اتتى قىستاق تۇرعىنى وعان تەرەڭ اسەر قالدىردى. ابدۇقيۇمنىڭ ئۇيى حوتان ايماعى قاراقاش اۋدانىنىڭ پۇرچاقچى اۋىلىندا، ول كاسىپتىك شەبەرلىككە تاربيەلەۋ - باۋلۋ ورتالعىنان وقۋ تاۋسقان سوڭ، اۋىلدىق كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ كەڭەسىنىڭ كومەگىندە شاعىن كىىم - كەشەك فابريكاسىن اشتى. فابريكاداعى قىزمەتكەرلەر كاسىپتىك شەبەرلىككە تاربيەلەۋ - باۋلۋ - ەلدىڭ تاربيەلەۋ - باۋلۋ قىزمەتى ئار ۇلت حالقىنىڭ ئتۇبىرلى مۇددەسىنە ۇيلەسەدى، - دەدى.

بيىل 10 - ايدا، ماحمۇت ابدۋالي قاشقار، حوتان سياقتى جەرلەردە قوعامدىق تەكسەرۋ جۇرگىزدى، ابدۇقيۇم اتتى قىستاق تۇرعىنى وعان تەرەڭ اسەر قالدىردى. ابدۇقيۇمنىڭ ئۇيى حوتان ايماعى قاراقاش اۋدانىنىڭ پۇرچاقچى اۋىلىندا، ول كاسىپتىك شەبەرلىككە تاربيەلەۋ - باۋلۋ ورتالعىنان وقۋ تاۋسقان سوڭ، اۋىلدىق كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ كەڭەسىنىڭ كومەگىندە شاعىن كىىم - كەشەك فابريكاسىن اشتى. فابريكاداعى قىزمەتكەر-

قوعامدىق الەۋمەتتىك دستەر سياقتى سالالاردا جاپپاي قولدانىلۋدا. ۇكىمەت تاعى از ۇلتتاردىڭ ئداستۇرلى شىپاگەرلىگىن، ئدارى - دارەگىن قورعاۋ مەن اشۋعا بارىنشا ئمان بەردى، "كۇردەلى رەتسەپ يزىحۋ ەرمەن جاۋھارى"، "زۇكام جاۋھارى" سياقتى ۇلتتىق شىپاگەرلىك دارىلەرى دە جاپپاي قارسى الىنىپ وتىر.

"شينجياڭ ون ەكى مۇقامىن بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنىڭ وقۋ - اعارتۋ، عىلىم، مادەنيەت ۇيىمى ادامزاتتىڭ بەيزاتتىق مادەنيەت مۇرالارى ۋاكىلدىك تۇىندىسى تىزىمىنە ەنگىزدى، وسى كورىنەكتى فورماسىنا ۇكىمەت قارجى جانە كۇش شىعارىپ قۇتقارۋ سىياتىندىق قورعاۋدى ورىندايدى، ئتۇپ نۇسقا بوينشا جالعاستىرۋدى جۇزەگە اسىردى. ۇسەين اشىم بىلاي دەدى: قازىر شينجياڭدا مەملەكەتتىك بەيزاتتىق مادەنيەت مۇراسى نسانناىن 83ى، مەملەكەت دارەجەلى "بەيزاتتىق مادەنيەت مۇرالارى"نىڭ ۋاكىلدىك سىياتتى مۇراگەرلەرىنەن 64ى بار، از ۇلت نسانداىرى 95%تەن استامىن يەلەيدى.

"مەن وڭتۇستىك شينجياڭدا تۇدىم، ەسىيگەن سوڭ ورتالىق ۇلتتار داشۇەسى، نانجيڭ داشۇەسى سياقتى مەملەكەتتىك ماڭداي الدى جوعارى مەكتەپتەرگە كىرىپ ئبىلىم الدىم، وسىنىڭ ئبارىن ماعان پارتيا مەن مەملەكەتتىڭ جاقسى ساياساتى الا كەلگەن". شينجياڭ ۇيعۇر اۋتونوميالى رايوندىق قوعامدىق عىلىمدار بىرلەستىگىنىڭ ورىنباسار ئتوراعاسى الم ياحۇپ بىلاي دەدى: "ۇيعۇر ۇلتىنىڭ جۇڭگودا ادامدىق ۇقىعى تولىق قامتاماسىزدانىدىرىلعان، امەريكانىڭ ايتىلمىس 'ادامدىق ۇقىق زاڭ جوبا' سىنىڭ بىزگە قاجەتى جوق".

جۇڭگونىڭ دشكى دسنە كىلىگۋگە جول جوق، امەريكانىڭ "شينجياڭ ارقىلى جۇڭگونى شاۋجايلاۋ" قاسكۇنەمدىگى، ئسوز جوق، جەڭىلىسپەن تىنادى

وقىمىستىلار جابال مىنانى ئبىلدىردى: شينجياڭدا ئۇرتىس 3 جىل زورلىقتى كۇش، لاڭكەستىك دەلوسى (وقيعا) تۇىلمادى، ئدىنى ۇشقارىلىقتىڭ ئداستۇرلى شىپاگەرلىگىن، ئدارى - دارەگىن قورعاۋ مەن اشۋعا بارىنشا ئمان بەردى، "كۇردەلى رەتسەپ يزىحۋ ەرمەن جاۋھارى"، "زۇكام جاۋھارى" سياقتى ۇلتتىق شىپاگەرلىك دارىلەرى دە جاپپاي قارسى الىنىپ وتىر.

"شينجياڭ ون ەكى مۇقامىن بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنىڭ وقۋ - اعارتۋ، عىلىم، مادەنيەت ۇيىمى ادامزاتتىڭ بەيزاتتىق مادەنيەت مۇرالارى ۋاكىلدىك تۇىندىسى تىزىمىنە ەنگىزدى، وسى كورىنەكتى فورماسىنا ۇكىمەت قارجى جانە كۇش شىعارىپ قۇتقارۋ سىياتىندىق قورعاۋدى ورىندايدى، ئتۇپ نۇسقا بوينشا جالعاستىرۋدى جۇزەگە اسىردى. ۇسەين اشىم بىلاي دەدى: قازىر شينجياڭدا مەملەكەتتىك بەيزاتتىق مادەنيەت مۇراسى نسانناىن 83ى، مەملەكەت دارەجەلى "بەيزاتتىق مادەنيەت مۇرالارى"نىڭ ۋاكىلدىك سىياتتى مۇراگەرلەرىنەن 64ى بار، از ۇلت نسانداىرى 95%تەن استامىن يەلەيدى.

"مەن وڭتۇستىك شينجياڭدا تۇدىم، ەسىيگەن سوڭ ورتالىق ۇلتتار داشۇەسى، نانجيڭ داشۇەسى سياقتى مەملەكەتتىك ماڭداي الدى جوعارى مەكتەپتەرگە كىرىپ ئبىلىم الدىم، وسىنىڭ ئبارىن ماعان پارتيا مەن مەملەكەتتىڭ جاقسى ساياساتى الا كەلگەن". شينجياڭ ۇيعۇر اۋتونوميالى رايوندىق قوعامدىق عىلىمدار بىرلەستىگىنىڭ ورىنباسار ئتوراعاسى الم ياحۇپ بىلاي دەدى: "ۇيعۇر ۇلتىنىڭ جۇڭگودا ادامدىق ۇقىعى تولىق قامتاماسىزدانىدىرىلعان، امەريكانىڭ ايتىلمىس 'ادامدىق ۇقىق زاڭ جوبا' سىنىڭ بىزگە قاجەتى جوق".

جۇڭگونىڭ دشكى دسنە كىلىگۋگە جول جوق، امەريكانىڭ "شينجياڭ ارقىلى جۇڭگونى شاۋجايلاۋ" قاسكۇنەمدىگى، ئسوز جوق، جەڭىلىسپەن تىنادى

وقىمىستىلار جابال مىنانى ئبىلدىردى: شينجياڭدا ئۇرتىس 3 جىل زورلىقتى كۇش، لاڭكەستىك دەلوسى (وقيعا) تۇىلمادى، ئدىنى ۇشقارىلىقتىڭ

سنالاپ كىرۋى ئىمىدى تەجەلدى، قوعام امانداعى جاعدايى كورنەكتى جاقساردى، ئدىن تاتۋ، ۇيلەسىمدى بولدى، ئار ۇلت حالقى تەرەزەسى تەڭ، ىنتىماقتى، تۇرمىستارى تىنىش تا جايلى، وسىنداي اسا تاماشا جاعداي وڭاي - وسپاق قولعا كەلگەن جوق، بۇلدىرۋگە ۇرىنعان ئارقاندداي ادام جەڭىلىسپەن تىنادى".

"ئبزدىڭ ئۇيدىڭ ئىسىن باسقاراتىن ۇقىقتى سەندەرگە كىم بەردى؟ شينجياڭ جۇڭگونىڭ شينجياڭى، ئبز جۇڭگونىڭ ازاماتىمىز، شينجياڭ دستەرى بۇكىلدەي جۇڭگونىڭ دشكى ئېسى، ئار-قاندداي شەتەل ۇكىمەتى مەن كۇشتەرىنىڭ كىلىگۋگە ۇقىعى جوق"، - دەدى مۇحتار ياسىن.

"شينجياڭنىڭ بولاشاعى مەن تاعدىرىنا باتىساتاعى كەيبىر ساياساتپازدار مەن اقپارات قۇرالدارىنىڭ سالىپ، ەلىمزدىڭ دامۇىن شاۋجايلايتىن ئارقاندداي قاسكۇنەمدىك، ئسوز جوق، جەڭىلىس جازمىشىنان جالتارا المايدى، - دەدى الم ياحۇپ، - "امەريكاعا دەرەۋ جۇڭگونىڭ دشكى دسنە كىلىگۋدى دوعارۋدى، وسەكتەن پايدالانىپ شينجياڭعا كۇيە جاعۋدى، شابۋىل جاساۋدى دوعارۋدى، ەندىگارى زورلىقتى كۇش، لاڭكەس، بولشەكتەۋشى كۇشتەردىڭ سۇيەنەشى جانە دەمەۋشىسى بولماۋدى ئناسيحاتتايمىز".

(شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ 12 - ايدىك 10 - كۇنى ۇرىمجىدەن بەرگەن حابارى)